

EN VÄLPLANERAD ÄLDREOMSORG

Framtidens äldreomsorg

Det här anser SPF Seniorernas distriktsstyrelse i Skåne att en äldreomsorgsplan skall innehålla

Bakgrund

Andelen äldre växer i många skånska kommuner samtidigt som medellivslängden ökar. Många 65 + får behålla hälsan högt upp i åren, är vitala och har en viktig roll i samhället. Äldreomsorgen står inför stora utmaningar och idag har många kommuner svårt att rekrytera utbildad personal och att svara upp mot en hög kvalitet. Anhöriga får ta ett stort och ofta ett alltför stort ansvar. Ensamhet och tristess är vanliga problem för de gamla. Undernäring är vanlig och mathållningen kritiserar vad gäller tillagning och matmiljö. Larmrapporter duggar om dålig mat, gamla som låter bli att äta och om undernäring hos många äldre. Måltidens utformning, matens tillagning och näringsriktighet är av mycket stor betydelse för de äldre. Fungerar detta väl kan mathållningen bli en viktig del av de äldres vardag och kan förebygga en rad problem. Läkemedel används för okontrollerat. Kroniskt sjuka bOLLAS på ett ovärdigt vis mellan hemmet och akutsjukvården.

Region Skåne har tecknat ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal med Skånes kommuner genom vilken kronisk sjuka ska kunna få hemsjukvård genom mobila team och läkarmedverkan. Inriktningen är god men frågan är om och hur det kommer att genomföras. Det förutsätter en förstärkt primärvård med läkarmedverkan i teamen och det förutsätter att kommunerna tar sitt ansvar för samordning och resurser. Inte minst kommer det att krävas förändrade attityder från politikerna och olika personalgruppers sida. Redan idag är det svårt att rekrytera allmänläkare till primärvården. Den sjukhustunga vården måste förändras så att sjukhusens väggar öppnas och alltmer av kompetens och specialistkunskap förs över till primärvården. Digitalisering och ny teknik/robotar kan ge positiva möjligheter även för den enskilda men det krävs en genomtänkt strategi så att inte äldres ensamhet och otrygghet ökar.

Nya grupper pensionärer kommer att ha större krav bland annat vad gäller individuella behov och valfrihet. Vilken beredskap har kommunen för detta och vilka planer finns? Kommer enskilda att behöva ta ett större eget ansvar?

Pensionärsorganisationerna kan spela en viktig roll för att driva opinion en god utveckling i Skåne. KPR är ett forum som kan få största betydelse.

SPF Seniorerna Skånedistriktet

Framtidens äldreomsorg

Antalet över 65–79 år i Skåne

2015 – 187710 Förändring antal +17 165

2025 – 204875 Procent – 9,1

Antalet över 80 år i Skåne

2015 – 66405 Förändring antal +20 564

2025 – 86969 Procent – 31,0

Antalet äldre förväntas öka under prognosperioden där det har stor påverkan att de allra äldsta som är 80 år och äldre, förväntas öka med över 30 procent under prognosperioden. Det ökade antalet äldre personer kommer påverka kommunernas äldreomsorg, men även hälso- och sjukvården i Region Skåne.

- Räcker pengarna?
- Kommer det finnas bostäder?
- Räcker personalen?
- Vad lovar kommunerna?

KPR arbetet

Hur gör vi?

- KPR samlar in material om äldreomsorg i kommunerna, dels genom direktkontakt med kommunen men också genom kommunernas och Region Skånes hemsidor. KPR tar också material från socialstyrelsen och SKL.

Vilka kan vi påverka?

- Genom att KPR har överläggningar med kommunernas kommunstyrelseordförande, socialnämndsordförande och socialchefer. Överläggningar bör också ske med IVO:s (inspektionen för vård och omsorg) tjänstemän.

Vad bör vi göra?

- Verka för en långsiktig äldreomsorgsplan samt hemsjukvård med mobila team för kronisk sjuka.

Äldreomsorgsplanens innehåll

Planen ska gälla till och med 2035

- Under den här perioden ökar inte bara de som är över 65 år utan även de personer som kan komma att behöva mycket hjälp, 80 år och äldre.

Befolkningsprognoser

- Planen måste innehålla en befolkningsprognos som bör sträcka sig till 2035 och som ska innehålla befolkningen i 5 årsgrupper.

Förebyggande verksamhet

- Vilka åtgärder vidtar man för att förebygga olyckor?

Mat och kosthållning

- Hur fungerar det i er kommun, hur lagas maten, hur serveras den och hur förebyggs undernäring?

Hälso- och sjukvårdens utveckling

Hur genomförs det nya avtalet om hemsjukvård för kronisk sjuka?

- Har det gjorts en behovs- och resursinventering?

Hemtjänst och utveckling

- Hur stor andel av kommunernas 65+ har hemtjänst och till vilken kostnad. Hur ser man på den framtida utvecklingen?

Boendeformer

- Finns det trygghetsboende, seniorboende, kollektivhus eller andra boendeformer lämpade för 65+. Finns där en plan i kommunen för alternativa boendeformer?

Valfrihet/Självbestämmande

- Lagen Om Valfrihet (LOV) anser SPF bör vara en självklarhet i alla kommuner. Vad gör kommunen för att genomföra det?

Särskilt boende och korttidsboende

- Hur många platser finns i särskilt boende och korttidsboende? Hur ser utbyggnadsplanerna ut? Vad anser kommunen är rimlig tid att vänta på en plats och kan man få plats utan en biståndsprövning? SPF anser att den som är 90 år borde få plats utan prövning.

Personalförsörjning, kompetens och kompetensutveckling

- Hur ser personalsituationen ut? Hur många lämnar arbetet på grund av pension under perioden? Hur många har rätt utbildning för arbete? Har kommunen gjort en kompetensinventering och finns det en kompetensutvecklingsplan.

Ledarskap

- Hur sker rekryteringen av ledare och vilka satsningar görs på ledarskapsutveckling?

Värdegrund

- Vilken värdegrund arbetar man efter i kommunen för äldreomsorgen i olika delar och äldres livsmiljö och hur följs den?

Ny teknik

- Vilka planer har kommunen för att använda sig av ny teknik? Finns det en utarbetad och genomtänkt strategi för genomförande och hur ska en god förankring säkerställas hos de äldre och bland personalen?

Anhörigstöd

- Försöker kommunen bedöma omfattningen av anhörigstödet och finns en policy för stöd och för att söka minimera orimlig belastning för de anhöriga? Vad tror man om utvecklingen på sikt? Varför har äldre inte tillgång till LSS (lagen om stöd och service) om funktionshinder uppkommer efter 65 år?

Allmän livsmiljö

- På vilket sätt medverkar er kommun till att stimulera social gemenskap och förebygga ensamhet genom att skapa mötesplatser, typ *Seniorernas hus*? Om de finns, fungerar de väl?

Hur möter man nya krav

- Vilken beredskap har kommunen för detta och vilka planer finns? Kommer enskilda att behöva ta större eget ansvar för sin livsmiljö som äldre, planera mer själva och kanske betala mer själva?

Utvärdering

- Hur utvärderar kommunen sin verksamhet, vilka kvalitetssystem använder man? Hur bedöms resultatet i SKL och socialstyrelsens mätningar, tex öppna jämförelser?

